

به کارگیری تئوری تعقیب بینایی یاربوس در تبلیغات و اثر آن بر حافظه

داؤد حسین آبادی ساده
دانشجوی دکتری مدیریت بازاریابی
دانشگاه آزاد اسلامی قزوین
حمیدرضا سعیدنیا*

دانشیار مدیریت بازاریابی و عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد تهران شمال
پیتر استایدل
دکتری بازرگانی دانشگاه وین اتریش،
مدرس ارشد بازرگانی، مدرسه عالی
مدیریت دانشگاه آدلاید
کامبیز حیدرزاده
دانشیار مدیریت بازاریابی و عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد علوم و تحقیقات تهران

مقدمه: مطالعات نشان داده‌اند که حرکات چشم بر حافظه تأثیر دارد و مسیر بصری می‌تواند پنجره‌ای از ذهن را به روی محققان بازاریابی و علوم شناختی باز کند. در این مطالعه با توجه به ضرورت بررسی روان‌شناسی دیدن، با استفاده از تئوری تعقیب بینایی یاربوس در خصوص یک تبلیغ چاپی و به موازات آن دست‌کاری این تبلیغ برای آزمایش، مسیر بصری عمودی و افقی حافظه ۲۰ نفر و تأثیر آن از طریق "به یادآوری پس از دو هفته" با استفاده از دستگاه ردیاب چشم صحنه بررسی شد. روش: برای اجرای پژوهش به ۱۰ آزمودنی تبلیغ اصلی و به ۱۰ نفر دیگر تبلیغ دست کاری شده ارائه شد. یافته‌ها: یافته‌ها در قالب پردازش تصویر با شاخص‌های نقشه‌های حرارتی، ساکاد و فیکسیشن و ایهام، با استفاده از ردیاب چشم تولید و روی داده‌های کمی ردیاب چشم از طریق نرم‌افزار مینی تب ۱۷ تحلیل واریانس شدند. نتیجه گیری: نتایج نشان دادند که ساکادهای عمودی در به یادآوری برنند تبلیغ مؤثرتر از ساکادهای افقی‌اند. این یافته‌ی مهم؛ یعنی وجود ارتباط بین متوسط طول ساکاد و زمان فیکسیشن با حافظه، می‌تواند یک شاخص جدید در تبلیغات را مطرح کند.

واژه‌های کلیدی: تبلیغات، تئوری یاربوس، حافظه، ردیاب چشم

*نشانی تماس: گروه مدیریت، دانشگاه آزاد اسلامی تهران شمال
رایانامه: dr.saeednia1@gmail.com

Using Chase Vision Theory of Yarbus in Ads and its Effect on Memory

Introduction: Studies have shown that eye movement is effective on memory, and the visual path can open a window to the minds of marketers and for cognitive science. **Method:** In this study, due to the necessity of reviewing the psychology of seeing, using the Yarbus' vision tracking theory for a printed advertisement, along with the manipulation of this ad for testing, the vertical and horizontal visual paths of the memory of 20 people and its effect were examined through the "recalling after two weeks", the eye tracker of the scene. **Results:** To conduct the research, the original advertisement was presented to 10 subjects and crafted advertisement to another 10 subjects. The findings were analyzed in the form of image processing with thermal, saccade, and fixation and opacity maps through using eye tracker and eye tracking quantitative data by employing minitab-17 software. **Conclusion:** The results showed that the vertical saccades are more effective in recalling the advertising brand than the horizontal saccades. This important finding, namely, the existence of the relationship between the average length of the saccade and the time of fixation with memory, can introduce a new indicator in advertising.

Keywords: Advertising, Yarbus Theory, Memory, Eye Tracker

Davoud Hosseiniabadi Sadeh*

PhD student of Marketing management, Qazvin Islamic Azad University

Hamidreza Saeednia*

Associate Prof. Marketing management, North Tehran Islamic Azad University

Peter Steidl

Business Management PhD at the University of Vienna, Austria, Senior Lecturer in Commerce, Graduate School of Management University of Adelaide

Kambiz Heidarzadeh

Associate Prof. Marketing management, Science and Research Branch, Islamic Azad University, Tehran

*Corresponding Author:

Email: dr.saeednia1@gmail.com

مقدمه

میدهد. علاوه بر این، مسیر اسکن از این چهره‌ی مشهور (ایلیا رپین) شاهدی است دال براینکه حرکات چشم می‌تواند پنجره‌ها را به شناختی نسبتاً پیچیده از ذهن باز کند. اثر بصری با توجه به الگوی حرکات چشم، یافته‌ی یاربوس است. برخی جنبه‌های حرکات چشم برگرفته از تئوری یاربوس می‌تواند حالات ذهنی را رمزگشایی کند.(۹).

حجم زیادی از محركهای بصری همزمان برای جلب توجه مصرف‌کنندکان درحال پردازش هستند، توجه و تمرکز بیشتر روی این محركها توسط مصرف‌کننده صورت می‌گیرد، اما بصورت مخفیانه در مغز انجام می‌شود که این در بیشتر حالت‌های طبیعی رخ می‌دهد. این واکنش‌ها بسیار در چشم مصرف‌کننده نمایان می‌شود و از این طریق می‌توان توجه آنها را بصورت مخفیانه متوجه شد.(۷).

به گفته‌ی ساترلند و ولز و برنت، عناصر یک تبلیغ در مبحث صحت می‌تواند به عنوان نشان‌گرهای بالقوه‌ی حافظه عمل کند و به شکل ایجاد هیجان، توجه، هوشیاری و ادراک بر حافظه تأثیر گذاشته و باعث تداعی یک محصول یا برنده شوند. استرنبرگ ایجاد تصاویر تعاملی را به عنوان فنون یادیار برای ماندگاری در حافظه مطرح می‌کند. به نظر او، اساس رمزگردانی ماهیت حافظه‌ی کوتاه‌مدت و بلندمدت به ترتیب صوتی و معنایی است. از این ایده‌ی ساترلند می‌توان نتیجه گرفت که عناصر یک تبلیغ نقش مهمی در فرآیند حافظه دارند(۲۱، ۲۷، ۲۰). او می‌گوید مهم‌ترین تأثیر یک تبلیغ ممکن است منکی بر توانایی آن در ایجاد تداعی‌های درست بصری یا احساسی برای یک برنده و قفل کردن آنها در حافظه باشد. قراردادن آن تداعی‌ها در دستور کار یک تبلیغ ممکن است به جای ایجاد ارتباط مستقیم با یک پیام کلامی، از طریق اشکال تداعی‌کننده، غیرمستقیم، دست به ایجاد ارتباط بزند(۲۱).

تئوری یاربوس^۱

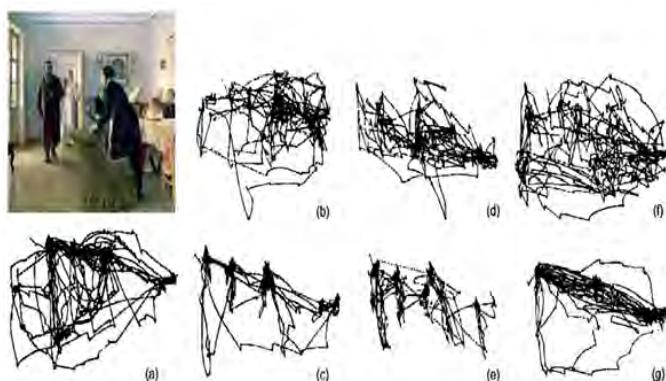
در سال ۱۹۶۷، یاربوس با ارائه‌ی داده‌های کیفی یک مشاهده‌گر نشان داد که الگوهای حرکات چشم به طور چشمگیری تحت تأثیر کار ناظر قرار دارند که این دال بر آن است که حالات ذهنی پیچیده را می‌توان از مسیرهای اسکن^۲ کشف کرد. اگر شما یک محقق روان‌شناسی دیدن هستید، شکل ۱ به احتمال زیاد برایتان آشناست، این شکل از رساله‌ی حرکات چشم و دیدن یاربوس گرفته شده است(۲۸). این موضوع علاوه بر اینکه نقطه عطفی در تاریخ روان‌شناسی تجربی تلقی می‌شود، به طور گسترده در علوم اعصاب، چشم پزشکی، و هوش مصنوعی به آن اشاره شده است(۲۳). یاربوس حرکات چشم یکی از شرکت کنندگان را که به طور غیرمنتظره از نقاشی که توسط ایلیا رپین^۳ خلق شده است را برای هر ۳ دقیقه تعقیب کرد و در نهایت تحت مجموعه کارهای مختلف ثبت نمود(۱۶). یاربوس استدلال کرد که تغییر اطلاعاتی که از یک مشاهده‌گر برای به دست آوردن از یک تصویر خواسته شده، به شدت الگوی حرکات چشم را تغییر

1- Yarbus

2- Scan paths

3- Ilya Repin

شکل ۱- a: بدون وظیفه خاص؛ b: برآورد ثروت خانواده؛ c: خلاصه کاری که فرد قبل از این بازدید انجام می‌داده است؛ d: به یاد داشتن لباس افراد؛ e: به خاطر داشتن موقعیت افراد و اشیای اتاق؛ f: برآورد زمانی دوری بازدیدکننده از خانواده (۲۸).

پلک زدن‌ها

بخش جلوی قرنیه‌ی چشم با یک مایع نازک اشکی پوشش داده شده که اصطلاحاً به آن "لاهی اشکی پرکورنیال" می‌گویند. برای پخش این مایع در سراسر سطح قرنیه، پلک‌ها به طور منظم باید باز و بسته (چشمک زدن) شوند. متوسط نرخ پلک زدن ۱۹ تا ۱۲ پلک در دقیقه است (۴). البته رطوبت نسبی، درجه حرارت، روشناختی، خستگی و فعالیت بدنی بر آن تأثیر گذارند (۱۸). مدت زمان متوسط پلک زدن ۱۰۰ تا ۴۰۰ میلی ثانیه است (۱۰).

حرکات چشم و حافظه

حرکات سریع چشم بر حافظه اپیزودیک^۵ اثر دارد. این موضوع چندین دهه است که توجه محققان را به خود جلب کرده است (۱۹). حرکات افقی ساکادیک نسبت به حرکات عمودی بازیابی فوری را نشان داده‌اند. به طور کلی، آزمودنی‌ها توانسته‌اند بین موارد قدیمی و جدید بعد از انجام حرکات افقی در مقایسه با حرکات عمودی یا ثابت شدن حرکات چشم، تفکیک قائل شوند. با این حال، تعداد مطالعات سودمند که حرکات چشم را در الگوی غیرکلامی بررسی کرده‌اند، اندک است (۱۲، ۱۵، ۱۴).

أنواع حركاتِ العين

برای استفاده از تجزیه و تحلیل حرکاتِ العين در فعالیت‌های شناختی، شناخت سه نوع حرکاتِ العين اهمیت دارد:

- ساکادها^۱

- فيكسيشن‌ها^۲

- پلک زدن‌ها^۳

ساکادها

چشم در هنگام مشاهده یک صحنه‌ی بصری ثابت نمی‌ماند. چشم‌ها باید دائم حرکت کنند و از قسمت‌های جالب صحنه، یک نقشه‌ی روانی یا ذهنی بسازند، زیرا فقط یک منطقه‌ی مرکزی کوچکی از شبکیه‌ی چشم، فوویا^۴، قادر به درک زیاد است. این جنبش هم‌زمان دو چشم را "ساکاد" می‌نامند. مدت زمان یک ساکاد بستگی به فاصله‌ی زاویه‌ای چشم در طول این جنبش دارد که اصطلاحاً به آن دامنه‌ی ساکاد می‌گویند. ویژگی‌های معمولی از حرکات ساکاد یک چشم، ۲۰ درجه برای دامنه و ۱۰ تا ۱۰۰ میلی ثانیه برای مدت زمان است (۵).

فيكسيشن‌ها

"فيكسيشن‌ها" یا تمرکز، موقعیت‌های ثابت چشم هستند که در طی آن بر یک مکان خاص در صحنه‌های بصری تمرکز می‌کنند. فيكسيشن‌ها عموماً به عنوان زمان بین دو ساکاد تعریف می‌شوند. متوسط طول فيكسيشن بین ۱۰۰ تا ۲۰۰ میلی ثانیه است (۲).

1- Saccades

2- Fixations

3- Blinks

4- Fovea

5- Precornial

6- Episodic

رديابي چشم

رديابي چشم که ابزار اندازه‌گيري موقعیت و حرکات چشم است، به فرآيند اندازه‌گيري توجه (زل زدن^(۱)) یا حرکت يك چشم در ارتباط با سر اطلاق می‌شود(۲،۵). اين تکنيک که می‌تواند روشی مفيد برای تجزيه و تحليل رفتار و شناخت باشد(۲۹)، اين قabilite را دارد که مدارک و شواهد رفتاري در اختيار قرار دهد(۸). از آنجا که رديابي چشم به فرآيندهای توجه و هوشياري بسيار حساس است(۱)، برای ارتقاي آموزش و يادگيري می‌توان از آن كمک گرفت(۶،۲۶،۲۴). ابزار رديابي چشم در ضبط فوويان نيز توانمند است(۱۳). از اين تکنيک می‌توان برای ارزياي اثربخشی تبلیغات، تصاویر ویدئويی و گرافيكی استفاده کرد(۵).

روش

در اين تحقيق، بر اساس تئوري تعقيب بيتانيي ياربوس، شاخص‌های تبلیغ چاپی محصول ۱۸ شرکت ب.ام.دبليو (شکل ۲)، در قالب پردازش تصوير و تحليل آماري، با استفاده از ابزار ردياب چشم صحنه بررسی شد. جامعه‌ي آماري ۲۰ نفر نمونه‌ي در دسترس با رویکرد گوله‌ي برفي بود که به دليل زبان استفاده شده در تبلیغ (انگلیسي) افرادي انتخاب شدند که به اين زبان مسلط بودند.

شکل ۲- تبلیغ چاپی محصول (۱۸) شرکت ب.ام.دبليو

1- Gazing

تبلیغ دیگر دقیقه‌ای سه بار برای ۱۰ آزمودنی و به همین ترتیب تبلیغ دستکاری شده در کنار دو تبلیغ دیگر به صورت تصادفی سه بار در هر دقیقه برای ۱۰ نفر بقیه نمایش داده شد. برای بررسی حافظه و آزمون یادآوری، آزمودنی‌ها شناسایی و ردیابی، و پس از دو هفته با استفاده از روش یادآوری بعد از چند روز^۵ بررسی شدند. همچنین تحلیل‌های آماری آنوا با استفاده از نرم‌افزار مینی‌تب ۱۷ برای گروه‌ها انجام شد.

تأثیر هر دو نوع تبلیغ به صورت پردازش تصویر شامل تحلیل موارد ذیل بود:

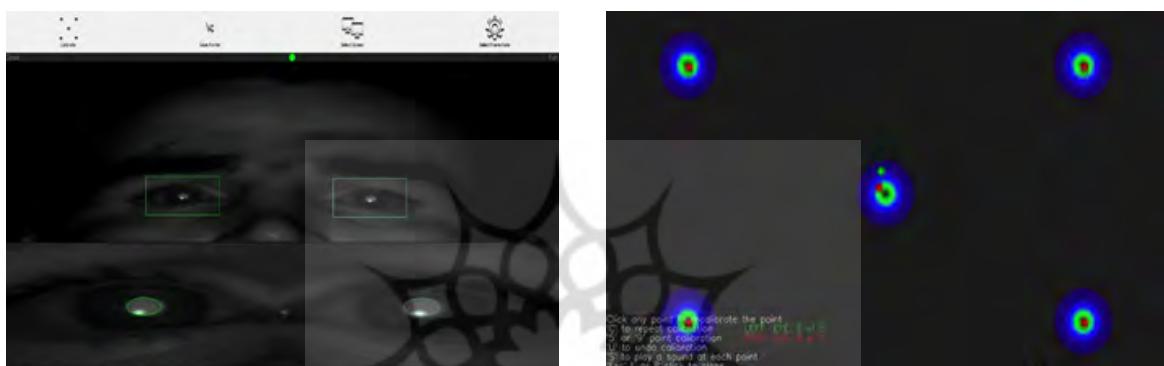
- نقشه‌ی حرارتی^۱

- نقشه‌ی فیکسیشن و ساکاد^۲

- نقشه‌ی ایهام^۳

برای آزمایش، از ردیاب دو چشم صحنه‌ی شرکت گیزپوینت^۴ کانادا استفاده شد که دقت زاویه‌ای ۰/۵ و کالیبراسیون پنج نقطه‌ای دارد (شکل ۴). برای اجرای آزمون، تبلیغ اصلی به صورت تصادفی در میان دو

شکل ۴- نمونه‌ی نتیجه‌ی کالیبراسیون

چاپی اصلی با ۱۰ آزمودنی در شکل ۵ آمده است. دو نقشه‌ی ساکاد و حرارتی، مسیر بصری را به شکل

یافته‌ها

نتایج نقشه‌های ساکاد، فیکسیشن و حرارتی برای تبلیغ

شکل ۵- نتایج نقشه‌ی ساکاد، فیکسیشن و حرارتی برای تبلیغ چاپی اصلی

1- Heat Map

2- Fixation and Saccade Map

3- Opacity Map

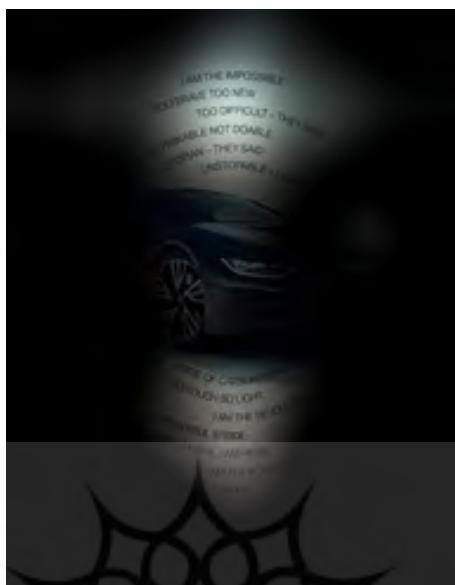
4- Gazepoint

5- Days after recall

تمکیل این وضعیت شکل ۶ نقشه‌ی ایهام را نشان می‌دهد که بر وضعت تعقیب بینایی عمودی صحه می‌گذارد.

عمودی و نقشه‌ی حرارتی توزیع زل زدن را کاملاً از بالا به پایین (عمودی) نشان می‌دهند. نقشه‌ی ساکادیک و فیکسیشن نیز این روند عمودی را تأیید می‌کنند، لذا برای

شکل ۶- نقشه‌ی ایهام برای تبلیغ چاپی اصلی

شکل افقی و نقشه‌ی حرارتی توزیع زل زدن را کاملاً از چپ به راست (افقی) نشان می‌دهند. نقشه‌های ساکادیک و فیکسیشن نیز این روند افقی را تأیید می‌کنند.

این وضعیت را برای تبلیغ چاپی دست کاری شده نیز بررسی کردیم. نتایج نقشه‌های ساکاد، فیکسیشن و حرارتی برای تبلیغ چاپی دست کاری شده با ۱۰ آزمودنی در شکل ۷ ارائه شده است. دو نقشه‌ی ساکاد و حرارتی مسیر بصری را به

شکل ۷- نتایج نقشه‌های ساکاد، فیکسیشن و حرارتی پوای تبلیغ چایه، دستکاری شده

معکوس حرکات چشم را دنبال می‌کند. با توجه به
داده‌های کمی ردیاب چشم، نتایج آزمون آنرا به شکل
طرح آزمایش عاملی، با به کار گیری نرم افزار مینی تب ۱۷
در جدول ۱ آمده است. بر ای دو متغیر تبلیغات و ساختارها،

برای تصدیق این وضعیت، شکل ۸ نقشه‌ی ایهام را نشان می‌دهد که بر وضعت تعقیب بینایی افقی صحه می‌گذارد. با توجه به نتایج پردازش تصویر، می‌توان تأیید کرد که تعقیب بینایی بر ای تبلغات چایه، مذکور دقیقاً حالات

شکل ۸- نقشه‌ی ایهام برای تبلیغ چاپی دست‌کاری شده

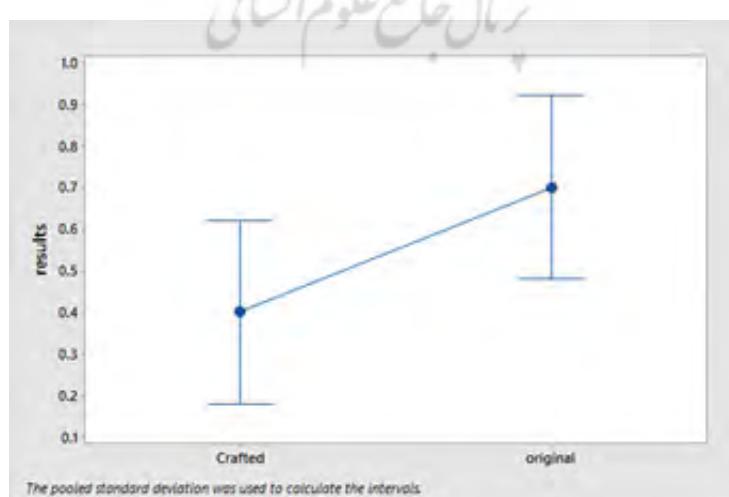
جدول ١- نتائج آنالیز واریانس

منبع تغییرات	درجه آزادی	مجموع توان دوم	واریانس	F	P
متغیر تبلیغات	۱	۰/۹۰۰۰	۰/۹۰۰۰	۱۶/۲۳	۰/۰۰۲
شاخص‌ها	۱۹	۰/۹۰۰۰	۰/۰۴۷۴	۱۶/۳۷	۰/۰۰۱
خطا	۱۹	۸/۱۰۰۰	۰/۴۲۶۳		
جمع	۳۹	۹/۹۰۰۰			

دو تبلیغ اصلی (original) و دستکاری شده (crafted) پرداخته است. در این پژوهش، برای آزمودنی هایی که برند را به خاطر بیاورند، امتیاز "یک" و برای آزمودنی هایی که برند را به خاطر نیاورند، امتیاز "صفر" ثبت شده که نشان می دهد تبلیغ اصلی و ضعیت مطلبه را داشته است.

P-Value < 0.05 است، لذا می توان نتیجه گرفت که نوع تبلیغات بر یادآوری برنده تأثیر داشته است. رفتار چشم نیز با توجه به شاخص های متوسط ساکاد و فیکسیشن < 0.05 P-Value را نشان می دهد. تفاوت تبلیغات از لحاظ تعقیب بینایی در شکل ۹ در قالب طرح فاصله‌ی نتایج در مقایله تبلیغات ارائه شده است. طرح فاصله به تفاوت

شکل ۹- طرح فاصله‌ی نتایج در مقابل تبلیغات

نتیجه گیری

نتایج نشان دادند که به کار گیری تئوری یاربوس در تبلیغات می‌تواند در به یاد آوری یک برنده مؤثر باشد. این تئوری به شکل رهبر-پیرو، چشم را مهندسی شده، شرطی کرده و مسیر بصری مورد نظر را ایجاد می‌کند. در تحقیق کلارک و عبدالحسنی (۱۱)، به این تئوری به عنوان یک الگو نگاه شده است. در این پژوهش، به عنوان یک یافه‌ی مهم، رفتار چشم در مقابل ساکادهای طولانی بود که نسبت به ساکادهای کوتاه، فیکسیشن‌ها با میلی ثانیه‌ای بیشتر روی عنصر محصول ثبت شده بودند، لذا هر چقدر فیکسیشن‌های یک عنصر تبلیغ از ساکادهای بلند نشأت گرفته باشند، این احتمال که آن عنصر بیشتر می‌تواند در حافظه ماندگار بماند، بیشتر قابل طرح است. برخلاف تحقیقات گذشته (۲۲)، که بیانگر تأثیر مثبت ساکادهای افقی نسبت به ساکادهای عمودی بر به یاد آوری بودند، این پژوهش با به کار گیری تئوری یاربوس این تحقیقات را به حاشیه می‌برد. عناصر یک تبلیغ می‌باشند در قالب یک راهنمای، سناپریوی را طراحی کنند که حاصل آن یک مسیر بصری از قبل طراحی شده باشد.

در دنیای تبلیغات، خلاقیت عامل اصلی ایجاد یک ارتباط بصری مؤثر است، ولی باید گفت این شرط لازم است، ولی کافی نیست. در تبلیغات، عنصر هدف باید مشخص شود. به عنوان مثال، در یک تبلیغ بیلبوردی برای صاحب تبلیغ، عنصر محصول (شکل و طرح) هدف است، لذا باید با استفاده از تئوری یاربوس، سایر عناصر را پیرو آن کرده و تبلیغ را طوری طراحی کنیم که ارتباط بین عناصر پیرو با عنصر رهبر بر اساس میدان دید^۱، بلندترین ساکادها را ایجاد کند و در مرحله‌ی بعد، با ایجاد خلاقیت و بالا بردن طول موج به کمک رنگ‌ها و سمبول‌هایی مثل لوگو روی عنصر هدف، افزایش میلی ثانیه‌ای فیکسیشن ایجاد کنیم. این موضوع در تحقیق پیترز و ویدل (۱۷) به عنوان کنترل هدف دار توجه به تبلیغات با در نظر گرفتن تئوری یاربوس مطرح شده است. ایجاد مسیر بصری می‌باشد با توجه به ماهیت تبلیغ نیز بهینه شود. برای تبلیغات چاپی

دريافت مقاله: ۹۶/۵/۳ ; پذيرش مقاله: ۹۶/۸/۱۶

منابع

1. Alkan S. Using Eye tracking data to analyze a computer game learning experience”, *M. S. thesis*, Middle East technical university, Ankara, Turkey, 2006.
2. Manor BR, Gordon E. Defining the Temporal Threshold for Ocular Fixation in Free-Viewing Visuocognitive Tasks. *Journal of Neuroscience Methods* 2003; 128 (1/2): 85-93.
3. Barden P. Decoded: *The Science behind Why We Buy*. Wiley. New Jersey. USA, 2013.
4. Karson CN, Berman KF, Donnelly EF, Mendelson WB, Kleinman JE, Wyatt RJ. Speaking, Thinking, and Blinking. *Psychiatry Research* 1981; 5(3): 243-246.
5. Duchowski A. *Eye Tracking Methodology: Theory and Practice*, 2rdEd, Springer. USA, 2007.
6. Faho H, Chi-Wu.Huang Y, Wei F. An Application of Eye-tracking Technology to Fashion Design Education: A Pilot Study on How Women Gaze at Handbags, *20th International Conference on Computers in Education (ICCE)*, 2012, Singapore.
7. Findlay J. Covert Attention and Saccadic Eye Movements. *Neurobiology of Attention* 2005; 1(1): 114–16.
8. Glimcher PW. Neuroeconomics: *Decision making and the brain*”, Academic Press, San Diego, USA, 2009.
9. Greene M.R, Liu T, Wolfe J.M. Reconsidering Yarbus: A failure to predict observer’s task from eye movement patterns. *Vision Research* 2012; 62 (1): 1–8.
10. Schiffman H.R. *Sensation and Perception: An Integrated Approach*, Wiley. New Jersey. USA, 2001.
11. Haji-Abolhassani A, Clark J.J. An inverse Yarbus process: predicting observers’ task from eye movement patterns. *Vision Research* 2014; 103(1): 127–142.
12. Lyle K.B. Saccade-induced retrieval enhancement depends on whether information is intentionally or incidentally encoded. *Psychonomic Bulletin and Review* 2008; 15(1): 515–520.
13. Manhartsberger M, Zellhofer N. Eye tracking in usability research: What users really see. *Usability Symposium* 2005; 198(1): 141-152.
14. Parker A, Buckley S, Dagnall N. Reduced misinformation effects following saccadic bilateral eye movements. *Brain and Cognition* 2009; 69(1): 89–97.
15. Parker A, Relph S, Dagnall N. Effects of bilateral eye movements on the retrieval of item, associative and contextual information. *Neuropsychology* 2008; 22(1): 136–145.
16. Pieters R, Rosbergen E, Wedel M. Visual attention to repeated print advertising: A test of scanpath theory. *Journal of Marketing Research* 1999; 36(4): 424–438.
17. Pieters R, Wedel M. Goal Control of Attention to Advertising: The Yarbus Implication. *Consumer Research* 2007; 34(2): 224-233.
18. Schleicher R, Galley N, Briest S, Galley L. Blinks and Saccades as Indicators of Fatigue in Sleepiness Warnings: Looking Tired?. *Ergonomics* 2008; 51(7): 982-1010.
19. Shapiro, F. EMDR twelve years after its introduction: A review of past, present, and future directions. *Journal of Clinical Psychology* 2002; 58(1): 1–22.
20. Sternberg R.J. *Cognitive Psychology*, Wadsworth. USA, 2008.
21. Sutherland M. *Advertising and the Mind of the Consumer: What Works, What Doesn’t, and Why*, Allen & Unwin. Australia, 2008.
22. Brunyé T.T, Mahoney C.R, Augustyn J.S., Taylor H.A. Horizontal saccadic eye movements enhance the retrieval of landmark shape and location information. *Brain and Cognition* 2009; 70(1): 279–288.
23. Tatler B, Wade N, Kwan H, Findlay J, Velichkovsky, B. Yarbus, eye movements, and vision. *I-Perception* 2010; 1(1): 7-27.
24. Tsai, M, Huei-Tse, L, Meng-Lung, L, Wan-Yi Yang, F. Visual attention for solving multiple-choice science problem: An eye-tracking analysis. *Computers & Education* 2012; 58(1): 375–385.
25. Wedel M, Pieters R. Eye Fixations on Advertisements and Memory for Brands: A Model and Findings. *Marketing Science* 2000; 19(4): 297–312.
26. Wei, H, Arthir-Nicolae, M. Sensing Learner Interest through Eye Tracking, *Ninth IT & T Conference*, Dublin Institute of Technology, Dublin, Ireland, 2009.
27. Wells W, Burennett J, Moriarty S. *Advertising: Principles and Practice*, Upper Saddle River,N.J: Pearson/Prentice –Hall, 1926.
28. Yarbus A. *Eye movements and vision*, Springer, USA, 1967.
29. Zurawicki, L. *Neuromarketing: Exploring the Brain of the Consumer*, Springer. USA, 2010.